

คำนำ
การปรับโครงสร้างหนี้
ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

จัดทำโดย

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

คำนำ

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งได้มีการจัดทำที่หลากหลายเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกและสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศซึ่งได้ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์ คณะทำงานจึงได้จัดทำคำแนะนำการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ โดยสหกรณ์ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบอย่างเพียงพอที่สามารถสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้อย่างแท้จริง

สุดท้ายนี้ ชสอ. ขอขอบคุณสหกรณ์สมาชิกที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และคณะทำงานทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลามาร่วมกันระดมความคิดเห็น และให้คำปรึกษาในการจัดทำคำแนะนำการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อให้สหกรณ์สมาชิกได้นำแนวทางไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

มิถุนายน 2562

สารบัญ

<u>ส่วนที่ 1</u>	คำแนะนำของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	1
<u>ส่วนที่ 2</u>	รายงานการศึกษาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้สมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2561	6
<u>กรณีศึกษา</u>	เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้	11
<u>ส่วนที่ 3</u>	ร่างระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก พ.ศ	13
<u>ตัวอย่าง</u>	หนังสือขอปรับโครงสร้างหนี้	16

คำแนะนำของ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

เอกสารนี้มีสาระสำคัญ 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำแนะนำ ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด เรื่องการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์

ส่วนที่ 2 รายงานการศึกษาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2561 และกรณีศึกษา เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

ส่วนที่ 3 ตัวอย่างระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

คำแนะนำของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด
เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

.....

1. หลักการและเหตุผล

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งได้มีการจัดทำที่หลากหลายเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกและสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศซึ่งได้ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์ คณะทำงานจึงได้จัดทำคำแนะนำการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น เพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ โดยสหกรณ์ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ และจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบอย่างเพียงพอที่สามารถสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้อย่างแท้จริง

โดยหลักการการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีโอกาสได้รับเงินคืน และยังคงสามารถก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อสหกรณ์ออมทรัพย์และสมาชิกที่เป็นลูกหนี้ นอกจากนี้การปรับโครงสร้างหนี้ต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้และการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสหกรณ์

คำแนะนำการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการปรับโครงสร้างหนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับโครงสร้างหนี้ หลักเกณฑ์ในการปรับโครงสร้างหนี้ และขั้นตอนการปฏิบัติงานและเอกสารประกอบการพิจารณาการปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2. วัตถุประสงค์ในการปรับโครงสร้างหนี้

การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นการดำเนินการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาเพื่อให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุดเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งของสมาชิกที่เป็นลูกหนี้และสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยเฉพาะสมาชิกที่ประสบปัญหาการชำระหนี้เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ซึ่งสมาชิกมีการวางแผนทางการเงิน และการควบคุมการใช้จ่ายของครอบครัวไม่ดีพอ และผู้บริหารสหกรณ์ซึ่งใช้อำนาจในทางที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสมาชิกแต่ละราย

ทั้งนี้สหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องระมัดระวังมิให้การปรับโครงสร้างหนี้มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยงการจัดชั้นคุณภาพลูกหนี้ และการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หรือหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ วัตถุประสงค์สำคัญในการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์ มีดังนี้

- 2.1 เพื่อให้สหกรณ์มีโอกาสได้รับชำระหนี้จากสมาชิกครบถ้วน
- 2.2 เพื่อให้สมาชิกลูกหนี้ของสหกรณ์ผ่อนคลายภาระหนักในการชำระหนี้รายเดือน
- 2.3 เพื่อให้สมาชิกมีรายได้คงเหลือเพื่อการดำรงชีวิตตามความมากขึ้น
- 2.4 เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์

3. การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับโครงสร้างหนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการจะต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1 กำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับโครงสร้างหนี้ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการกำหนดเป็นระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ พ.ศ. ....

3.2 นโยบายและมาตรการจะต้องครอบคลุมแนวทางในการพิจารณาปรับโครงสร้างหนี้ทั้งกระบวนการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางในการวิเคราะห์และการคัดเลือกสมาชิกลูกหนี้ การติดตามควบคุมดูแล และการรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์

3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ในการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดไว้ตามระเบียบของสหกรณ์ ตลอดจนการควบคุมประเมินผลการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก

4. หลักเกณฑ์ในการปรับโครงสร้างหนี้

หลักเกณฑ์ในการปรับโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วย

4.1 ลักษณะของหนี้ของสมาชิกที่เข้าข่ายในการปรับโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วย

4.1.1 เป็นหนี้ที่เป็นภาระของสมาชิกที่เกินกว่าจะสามารถส่งชำระจากเงินได้รายเดือนได้ตามปกติ

4.1.2 เป็นหนี้ที่ค้างชำระติดต่อกันเป็นเวลานาน จนถือว่าเป็นหนี้ผิดนัดการชำระหนี้

4.1.3 เป็นหนี้ที่ต้องรับภาระในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้รายอื่น

4.2 ลักษณะของลูกหนี้ที่เข้าข่ายในการปรับโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วย

4.2.1 ต้องเป็นสมาชิกของสหกรณ์ (ทั้งที่ปฏิบัติงานประจำ และเกษียณอายุราชการ) และไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาที่กำหนดไว้ได้คงเหลือทั้งหมด

4.2.2 ต้องสมัครใจ และยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขตามระเบียบว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ของสหกรณ์

4.3 การปฏิบัติของสหกรณ์ในการปรับโครงสร้างหนี้

4.3.1 กำหนดระเบียบสหกรณ์.....จำกัด ว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ พ.ศ.....

โดยในระเบียบต้องระบุหลักเกณฑ์ การพิจารณา และเงื่อนไขในการปรับโครงสร้างหนี้ อย่างชัดเจน

4.3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการปรับโครงสร้างหนี้อย่างชัดเจน มีหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองการปรับโครงสร้างหนี้ตามระเบียบของสหกรณ์ และเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติ ติดตามและประเมินผลการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกแต่ละรายเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นประจำ

4.4 เงื่อนไขในการปรับโครงสร้างหนี้ ในการปรับโครงสร้างหนี้ จะต้องระบุไว้ในระเบียบของสหกรณ์อย่างชัดเจน ประกอบด้วย

4.4.1 วงเงินกู้ในการปรับโครงสร้างหนี้แต่ละรายสูงสุดไม่เกิน.....บาท

4.4.2 จำนวนงวดการชำระหนี้สูงสุดไม่เกิน.....งวดรายเดือน

4.4.3 อายุของผู้กู้สูงสุดในการส่งชำระงวดสุดท้ายไม่เกิน.....ปี

4.4.4 เงื่อนไขการผ่อนชำระ แบบส่งเงินต้นและดอกเบี้ยเท่ากันทุกงวด (คงยอด) หรือแบบส่งเงินต้นเท่ากันทุกงวดพร้อมดอกเบี้ย (คงยอด)

4.4.5 การค้ำประกัน.....

4.4.6 เงินได้รายเดือนคงเหลือไม่น้อยกว่า.....บาทหรือไม่น้อยกว่าร้อยละ .....

ของเงินได้รายเดือน

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงานและการจัดทำเอกสารประกอบ

5.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์และจัดทำเอกสารเมื่อมีการปรับโครงสร้างหนี้

ต้องมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์สมาชิกลูกหนี้แต่ละรายประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

5.1.1 สาเหตุที่หนี้มีปัญหาและเหตุผลที่มีการผิดนัดชำระหนี้ทั้งต้นเงินและหรือดอกเบี้ย

5.1.2 ความรุนแรงของปัญหาและความเสี่ยงทางการเงินของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากรายได้ และภาระหนี้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

5.1.3 การคาดการณ์เกี่ยวกับการได้รับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยในกรณีที่มีการปรับโครงสร้างหนี้และกรณีที่ไม่มีการปรับโครงสร้างหนี้

5.1.4 การพิจารณาข้อสรุป และการอนุมัติเกี่ยวกับเงื่อนไขที่ควรให้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ได้แก่ การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ การลดอัตราดอกเบี้ย (ถ้ามี) ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความเป็นไปได้ และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

5.1.5 จัดทำตารางแสดงการชำระหนี้คืนหลังมีการปรับเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับความสามารถชำระหนี้ของลูกหนี้ และหลักฐานประกอบแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ (กรณีมีรายรายได้อื่นนอกเหนือจากเงินได้ประจำรายเดือน)

5.2 ขั้นตอนการติดตามผลหลังการปรับโครงสร้างหนี้ สหกรณ์ต้องจัดให้มีระบบการติดตามสมาชิกลูกหนี้ภายหลังจากการปรับโครงสร้างหนี้อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าสหกรณ์ลูกหนี้จะสามารถชำระหนี้คืนได้ เช่น

5.2.1 กำหนดให้มีการจัดทำรายงานความคืบหน้าเสนอผู้จัดการ คณะกรรมการที่รับผิดชอบ และคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน

5.2.2 กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาสมาชิกลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขในการปรับโครงสร้างหนี้ เป็นต้น

ในการนี้ ชสอ.ได้จัดทำแบบสอบถามไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้อยู่ในปัจจุบัน และได้มีการประมวลผลคำตอบ ปรากฏรายละเอียดอยู่ในส่วนที่ 2 พร้อมทั้งได้จัดทำตัวอย่าง ระเบียบว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ ปรากฏอยู่ในส่วนที่ 3 รวมทั้งได้จัดทำตัวอย่างหนังสือขอปรับโครงสร้างหนี้ และกรณีศึกษาปรากฏอยู่ในภาคผนวก

ส่วนที่ 2 รายงานการศึกษาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2561

สหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไปแล้วจะใช้วิธีหักเงิน ณ ที่จ่ายในการชำระหนี้ แต่ก็พบว่าลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan, NPL) ทั้งระบบ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.22 เป็น 0.32 ในปี 2559 และ 2560 ตามลำดับ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ.2560) ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์หลายแห่งมีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ขึ้น ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำแบบสอบถามแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ นำข้อมูลที่ได้รับมาพิจารณาวิเคราะห์ และจัดทำเป็นร่างระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ว่าด้วยการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกสหกรณ์เพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์ออมทรัพย์อื่นนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

1. จำนวนสหกรณ์ที่ส่งแบบสอบถามและการตอบกลับ

จัดส่งแบบสอบถามไปยังสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินงานเกินกว่า 500 ล้านบาทขึ้นไป (ระหว่างวันที่ 11 - 28 กันยายน 2561) จำนวน 482 สหกรณ์ ได้รับตอบกลับมา 130 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 26.97 ในจำนวนสหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถามแยกตามประเภทย่อย ดังนี้

ประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์	จำนวนสหกรณ์	ร้อยละ
ครู	49	37.7
สาธารณสุข	19	14.6
ตำรวจ	15	11.5
ราชการอื่นๆ	15	11.5
ทหาร	9	6.9
รัฐวิสาหกิจ	8	6.2
ราชการส่วนท้องถิ่น	1	0.8
โรงพยาบาล	7	5.4
สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย	4	3.1
เอกชน	3	2.3
รวม	130	100.00

2. สรุปผลการศึกษาในภาพรวม

แบบสอบถามบางข้อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนั้น เมื่อรวมร้อยละของจำนวนสหกรณ์ที่ตอบในแต่ละข้อ จึงมีค่าเกิน 100% สำหรับบางคำถามที่ตอบได้เพียง 1 ข้อ บางสหกรณ์ก็ไม่ตอบคำถาม เมื่อรวมร้อยละของจำนวนสหกรณ์ที่ตอบจึงมีค่าไม่ถึง 100% สำหรับภาพรวมผลการศึกษารูปได้โดยสังเขป ดังนี้

2.1 สหกรณ์และวัตถุประสงค์ในการปรับโครงสร้างหนี้ สหกรณ์ ร้อยละ 92.3 มีการปรับโครงสร้างหนี้โดย ร้อยละ 83.1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สหกรณ์มีโอกาสได้รับชำระหนี้จากสมาชิกและเพื่อผ่อนคลายภาระหนักในการชำระหนี้รายเดือน ร้อยละ 73.1 เพื่อไม่ให้เป็นหนี้ NPL และร้อยละ 51.5 เพื่อช่วยให้สมาชิกมีเงินได้รายเดือนคงเหลือมากขึ้น ทั้งนี้ร้อยละ 71.5 และ 50.8 จะปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกที่รับบำนาญหรือบำเหน็จรายเดือน และสมาชิกที่ยังรับราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติตามลำดับ

2.2 วิธีปฏิบัติของสหกรณ์ในการปรับโครงสร้างหนี้ วิธีการปฏิบัติของสหกรณ์ที่มีการปรับโครงสร้างหนี้ ร้อยละ 10 มีระเบียบเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ ร้อยละ 32 ใช้เป็นมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และร้อยละ 48.5 มีทั้งระเบียบและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

2.3 วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับผู้กู้ ในส่วนวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกผู้กู้พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.3 ใช้วิธีขยายงวดชำระหนี้ มีเพียง ร้อยละ 0.8 เท่านั้น ใช้วิธีลดดอกเบี้ยเงินกู้ และร้อยละ 6.9 ใช้ทั้งวิธีขยายงวดชำระหนี้และลดดอกเบี้ยเงินกู้

2.4 วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับผู้ค้ำประกัน สำหรับวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกผู้ค้ำประกันที่จะต้องชำระหนี้แทนผู้กู้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 50.8 ใช้วิธีขยายงวดชำระหนี้ ร้อยละ 4.6 ใช้วิธีลดดอกเบี้ยเงินกู้ และร้อยละ 15.4 ใช้ทั้งวิธีขยายงวดชำระหนี้และลดดอกเบี้ยเงินกู้

2.5 การปรับโครงสร้างหนี้โดยการลดดอกเบี้ย กรณีปรับโครงสร้างหนี้โดยการลดดอกเบี้ย ร้อยละ 33.8 ใช้เป็นมติคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 3.8 สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการอย่างชัดเจน และร้อยละ 6.2 ใช้มติที่ประชุมใหญ่ให้ความเห็นชอบไว้เป็นหลักการ แล้วนำผลการดำเนินงานมาแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ทราบในปีถัดไป

2.6 วงเงินกู้สูงสุดในการปรับโครงสร้างหนี้ ในส่วนของวงเงินกู้สูงสุดในการปรับโครงสร้างหนี้ สหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 26.2 กำหนดไว้ไม่เกิน 3 ล้านบาท รองลงมา ร้อยละ 14.6 ไม่เกิน 6 ล้านบาท และร้อยละ 2.3 มีทั้งไม่เกิน 1 ล้านบาท และเกิน 6 ล้านบาทขึ้นไป

2.7 จำนวนงวดในการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับจำนวนงวดชำระหนี้สูงสุดในการปรับโครงสร้างหนี้พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 26.9 จะกำหนดไว้ไม่เกิน 360 งวด (30 ปี) ร้อยละ 26.2 ซึ่งใกล้เคียงกับส่วนใหญ่กำหนดไว้ไม่เกิน 240 งวด (20 ปี) ร้อยละ 6.9 กำหนดไม่เกิน 360 งวด และร้อยละ 3.8 กำหนดไว้ไม่เกิน 120 งวด (10 ปี)

2.8 จำนวนอายุสูงสุดในการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับจำนวนอายุสูงสุดในการชำระหนี้งวดสุดท้ายของการปรับโครงสร้างหนี้ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 22.3 กำหนดไว้ไม่เกินอายุ 80 ปี รองลงมา ร้อยละ 20 ไม่เกินอายุ 60 ปี ร้อยละ 4.6 ไม่เกินอายุ 70 ปี และร้อยละ 3.1 กำหนดไว้เกินอายุ 80 ปีขึ้นไปก็ได้

2.9 จำนวนงวดที่ต้องชำระหนี้มาแล้ว ในประเด็นที่ว่าสมาชิกจะต้องชำระหนี้มาแล้วกี่งวดรายเดือน จึงจะปรับโครงสร้างหนี้ได้พบว่ามีถึง ร้อยละ 76.2 ไม่มีการกำหนดไว้ มีเพียง ร้อยละ 12.3 มีการกำหนดไว้ระหว่าง 3-12 งวดรายเดือน

2.10 การกู้วนซ้ำ เมื่อมีการปรับโครงสร้างหนี้แล้วสมาชิกยังจะกู้วนซ้ำ (Roll Over) ได้หรือไม่ ร้อยละ 70.8 ไม่สามารถกู้วนซ้ำได้ ร้อยละ 21.5 สามารถ ให้กู้วนซ้ำได้

2.11 จำนวนครั้งในการปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับจำนวนครั้งที่สมาชิกจะสามารถขอปรับโครงสร้างหนี้ได้ ร้อยละ 61.5 ให้ปรับได้เพียงครั้งเดียว มีถึง ร้อยละ 21.4 ให้ปรับได้มากกว่า 1 ครั้ง

2.12 ข้อกำหนดเงินได้รายเดือนคงเหลือ ในเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับเงินได้รายเดือนคงเหลือของสมาชิกที่ปรับโครงสร้างหนี้ พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.8 ไม่มีการกำหนดจะพิจารณาเป็นรายๆ ไป รองลงมา ร้อยละ 19.1 ต้องมีเงินได้รายเดือนคงเหลือระหว่าง ร้อยละ 5-15 ร้อยละ 12.8 ต้องมีเงินได้รายเดือนคงเหลือไม่ต่ำกว่า 500-2,500 บาท มีเพียง ร้อยละ 4.6 ที่กำหนดให้ต้องมีเงินได้รายเดือนคงเหลือไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20

2.13 ภาระหนี้คงเหลืองวดสุดท้าย ในส่วนภาระหนี้คงเหลืองวดสุดท้ายหลังการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกจะเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.4 หนี้คงเหลือต้องเป็นศูนย์ (ชำระหนี้ได้หมด) ร้อยละ 16.2 หนี้คงเหลือต้องไม่เกินทุนเรือนหุ้น และร้อยละ 13.8 หนี้คงเหลือต้องไม่เกินทุนเรือนหุ้นรวมกับทุนประกันชีวิตหรือเงินจากฌาปนกิจสงเคราะห์

2.14 การกำหนดให้เงินชำระหนี้งวดสุดท้าย ในประเด็นของการกำหนดให้เงินชำระหนี้งวดสุดท้ายของสมาชิกในสหกรณ์การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีจำนวนสูงกว่าเงินได้รายเดือนอย่างมีนัยสำคัญนั้น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.9 ไม่สามารถกระทำได้เพราะสหกรณ์ใช้วิธีการหัก ณ ที่จ่าย จากเงินได้รายเดือนของสมาชิก ร้อยละ 11.8 สามารถกระทำได้ และร้อยละ 13.3 ไม่ตอบคำถาม

2.15 จำนวนสมาชิกที่ปรับโครงสร้างหนี้เทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมด ในส่วนของสมาชิกที่ปรับโครงสร้างหนี้มีจำนวนที่รายเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยให้แยกเป็นสมาชิกที่ยังทำงานประจำกับ สมาชิกที่พ้นจากงานประจำแล้ว ปรากฏว่าสหกรณ์ที่ตอบคำถามมีเป็นจำนวนน้อยมาก จนไม่สามารถวิเคราะห์ภาพรวมได้ทั้งหมด สำหรับสหกรณ์ที่ตอบคำถามนี้พบว่า สหกรณ์แห่งหนึ่งมีสมาชิกที่ยังทำงานประจำอยู่ จำนวนถึงร้อยละ 9 นับว่าค่อนข้างสูงมากที่ต้องปรับโครงสร้างหนี้ สำหรับบางสหกรณ์มีสมาชิกที่พ้นจากงานประจำไปแล้ว จำนวนมากกว่าร้อยละ 20 ต้องปรับโครงสร้างหนี้

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสหกรณ์ที่ตอบแบบสอบถาม

3.1 สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ 99% มีวินัย จะมีปัญหาและผิดนัดหรือค้างส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ถึง 1% ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา และผู้ที่ขอปรับโครงสร้างหนี้จะเป็นสมาชิกที่เกษียณอายุหรือลาออกจากราชการก่อนกำหนดได้รับเงินบำนาญน้อยไม่เพียงพอชำระหนี้ตามงวดชำระหนี้ ซึ่งเรื่องนี้คงแก้ไขได้ยาก จำเป็นต้องปรับโครงสร้างหนี้และแนะนำให้สมาชิกวางแผนการเงินใหม่ ไม่ก่อหนี้เพิ่ม ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักประหยัด

3.2 การปรับโครงสร้างเป็นสิ่งที่ดีต่อสมาชิกสหกรณ์ฯ แต่ก็เหมือนดาบสองคมหากสมาชิกไม่มีวินัยทางการเงิน การปรับโครงสร้างนั้นก็ไม่มี ความหมายต่อสหกรณ์และสมาชิก หากสมาชิกรู้จักออม รู้จักวางแผนทางการเงิน รู้จักการบริหารหนี้ การปรับโครงสร้างนั้นก็ไม่น่าเป็น สมาชิกก็จะมี ความเป็นอยู่ที่ดีได้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข มีเงินออม รับปันผล/เจดีย์คืน ดอกเบี้ยเงินฝากได้อย่างเต็ม ภาควินัย สมกับเป็นสมาชิกของสหกรณ์

3.3 การปรับโครงสร้างหนี้ เป็นการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้รายเดือนของสมาชิกโดยการลด จำนวนเงินค่างวดและขยายงวดชำระหนี้ ปัญหาเกิดจากสมาชิกผู้กู้ไม่มีวินัยในการกู้เงิน ทำให้เมื่อ เกษียณอายุราชการเงินเดือนลดลง มีปัญหาในการชำระหนี้ ดังนั้น เมื่อสมาชิกมีการปรับโครงสร้างหนี้ไป แล้ว และมีการชำระหนี้รายเดือนเป็นปกติ สหกรณ์ต้องงดให้เงินกู้ทุกประเภทตลอดอายุสัญญาเงินกู้ปรับ โครงสร้างหนี้

3.4 สมาชิกที่ขอปรับโครงสร้างหนี้จะเป็นเฉพาะที่มีการลาออกจากราชการก่อนเกษียณงาน หรือโอนย้ายไปต้นสังกัดอื่นแล้วหักจากที่ย้ายไม่ได้ สมาชิกได้รับเงินเดือนเต็มแล้วไม่นำส่ง เป็นเหตุให้ ขาดจากสมาชิกภาพ (เริ่มขาดส่งชำระหนี้ 2 งวด เชิญทางคณะกรรมการบริหารจัดการหนี้) ขอบังคับ สหกรณ์ กำหนดให้ขาดส่งไม่เกิน 3 งวด

3.5 ควรใช้เฉพาะกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหา มิฉะนั้นจะทำให้สมาชิกเสียวินัยทางการเงิน และเมื่อปรับโครงสร้างหนี้แล้วไม่ควรได้รับเงินสดเพิ่ม

3.6 หลักเกณฑ์การให้เงินกู้ ปัจจุบันต้องคำนึงถึงสภาพความเสี่ยงด้านเครดิต ควรมีข้อมูลของ เครดิตบูโร การให้เงินกู้ของสถาบันการเงินอื่น หน่วยงานต้นสังกัด หรือนโยบายภาครัฐ

3.7 สมาชิกไม่สามารถจัดหาผู้ค้ำประกันมาเพิ่มในกรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3.8 เมื่อสหกรณ์ปรับโครงสร้างหนี้แล้วสมาชิกไปสร้างหนี้เพิ่มได้จากหนี้บำเหน็จรายเดือนซึ่งหัก จากกรมบัญชีกลาง โดยการกู้จากธนาคารพาณิชย์ต่างๆ

3.9 ควรศึกษาประวัติสมาชิกแต่ละรายก่อนให้ปรับโครงสร้างหนี้

3.10 ไม่มีระเบียบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสมาชิก

3.11 หากสมาชิกผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้เกินกว่า 2 เดือน คณะกรรมการมีมติให้สมาชิกภาพให้โอน หนี้ชำระหนี้ ส่งหักจากผู้ค้ำประกัน

3.12 ปัญหา สมาชิกมีหนี้สูงกว่ารายได้ที่ได้รับ ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีพ ข้อเสนอแนะให้ คำแนะนำให้ความรู้ด้านการเงินเพื่อผ่อนคลายภาระหนี้ในการชำระหนี้ของสมาชิก และช่วยเพิ่มขีด ความสามารถในการชำระหนี้

3.13 สหกรณ์ยังไม่ได้มีการกำหนดระเบียบ ว่าด้วยการให้สมาชิกปรับโครงสร้างหนี้ ใช้เพียงมติ ที่ประชุมพิจารณาเป็นรายๆ ไป อยากให้มีร่างระเบียบมาถือใช้ต่อไป

3.14 สมาชิกต้องทำประกันหรือสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ของสหกรณ์ให้ครอบคลุมจำนวนหนี้ ทั้งหมด

- 3.15 รายที่มีปัญหาทางการเงินไม่สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ ให้ออกจากสมาชิกตามข้อบังคับโดยเคร่งครัด แล้วโอนหุ้นชำระหนี้ แล้วนำหนี้ที่เหลื้อมาปรับโครงสร้างหนี้
- 3.16 เงินเดือนไม่พอหักหลังเกษียณอายุราชการ (ก่อนเกษียณ 5 ปี ควรงดกู้)
- 3.17 มีหนี้ทั้งธนาคารและสหกรณ์ (ตรวจสอบระหว่างสหกรณ์กับธนาคาร)
- 3.18 ย้ายต่างจังหวัด (ควรติดต่อระหว่างสหกรณ์ต้นสังกัดที่เดิมคือรับการเป็นสมาชิก)
- 3.19 สหกรณ์ได้รับการชำระหนี้จากสมาชิกเพียงบางส่วน ใช้เวลายาวนานในการผ่อนชำระ

กรณีศึกษา เรื่อง การปรับโครงสร้างหนี้

สหกรณ์ กำหนดระเบียบเงินให้สมาชิกกู้ โดยกำหนดระยะเวลาชำระคืนไว้นาน ไม่ได้กำหนดอายุ สูงสุดในการชำระหนี้ของผู้กู้ ไม่ได้กำหนดเงินได้คงเหลือ หรือกำหนดไว้ในอัตราที่ต่ำ จะเกิดปัญหาในการ ปรับโครงสร้างหนี้หรือไม่

ข้อเท็จจริง

ระเบียบว่าด้วยเงินให้สมาชิกกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ A จำกัด กำหนดไว้โดยสรุป ดังนี้

เงินกู้สามัญ : สมาชิกกู้ได้ 65 เท่าของเงินเดือนแต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี ผ่อน ชำระไม่เกิน 400 งวดรายเดือน

เงินกู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต : สมาชิกกู้ได้ 65 เท่าของเงินเดือนแต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี ผ่อนชำระไม่เกิน 400 งวดรายเดือนและสมาชิกต้องทำประกันชีวิต

เงินกู้เพื่อสวัสดิการสมาชิก : ให้กู้เพื่อชำระเบี้ยประกันชีวิต

เงินกู้เพื่อการศึกษา : ให้กู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาของสมาชิก

สมาชิกกู้ได้หลายประเภท แต่ต้องมีเงินเหลือไม่น้อยกว่า 5% ของเงินเดือน

ก ข ค และ ง เป็นสมาชิกสหกรณ์ส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนและกู้เงินตามสิทธิที่กำหนดไว้ในระเบียบ ของสหกรณ์ว่าด้วย การให้เงินกู้แก่สมาชิกตามข้างต้น และเลือกใช้วิธีชำระหนี้แบบคงต้น เพื่อที่ว่าในการ กู้ วนซ้ำ (Roll Over) แต่ครั้งจะได้เงินกู้ส่วนต่างไปในจำนวนที่พอสมควร ต่อมาสมาชิกทั้ง 4 รายนี้มีความ จำเป็นต้องลาออกจากงานประจำก่อนอายุ 60 ปี ทำให้เงินบำนาญรายเดือนที่จะได้รับลดลง จึงขอปรับ โครงสร้างหนี้กับสหกรณ์ โดยการนำเงินกู้ที่เหลือ ขยายงวดชำระหนี้ออกไปเป็น 400 งวดรายเดือนเท่าเดิม และเลือกใช้วิธีชำระหนี้แบบคงยอด เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้จัดทำข้อมูลของสมาชิกทั้ง 4 ราย เพื่อนำเสนอให้ คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ชื่อ	เงินเดือน (บาท)	เงินบำนาญ (บาท)	ประเภท จำนวนเงิน เงินกู้ (บาท)	ชำระงวดละ (บาท)	เงินคงเหลือ (บาท)	หมายเหตุ
ก	45,290	26,894	สามัญ 1,837,000 พัฒนาฯ 1,860,000	11,900 12,100	+ 2,894	เงินพอหัก
ข	31,870	20,715	สามัญ 1,687,000 พัฒนาฯ 1,700,000	11,000 11,000	- 1,285	เงินไม่พอหัก
ค	49,000	26,231	สามัญ 1,826,000 พัฒนาฯ 1,826,000	11,900 11,900	+ 2,431	เงินพอหัก
ง	41,580	26,080	สามัญ 1,955,000 พัฒนาฯ 983,000	12,700 6,400	+ 6,980	เงินพอหัก

จากข้อมูลจะพบว่า มีสมาชิก 3 ราย คือ ก ค และ ง สามารถที่จะปรับโครงสร้างหนี้ได้ เพราะมีเงินบำนาญรายเดือนมากกว่า เงินที่จะชำระหนี้ในแต่ละเดือน แต่ก็น่าจะมีปัญหาว่ามีเงินได้รายเดือนเหลือของทั้ง ก ค และ ง จะเพียงพอต่อการดำรงชีพตลอดไปหรือไม่ สำหรับ นาย ข มีเงินบำนาญรายเดือน น้อยกว่าเงินที่จะชำระหนี้ จึงไม่สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ นอกจากนั้นยังเป็นที่น่าสังเกตว่า สำหรับเงินกู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่กำหนดให้ผู้กู้ต้องประกันชีวิตตลอดอายุสัญญานั้นก็น่าจะมีปัญหา เพราะการปรับโครงสร้างหนี้โดยการขยายงวดชำระหนี้ออกไปถึง 400 เดือน หรือประมาณ 33 ปี จะมีบริษัทประกันภัยใด รับประกันให้หรือไม่ สมาชิกผู้เป็นหนี้จะมีอายุมากกว่า 70 ปี ซึ่งก็เป็นความเสี่ยงของสหกรณ์ที่ต้องคำนึงไว้ ในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์ A จำกัด ได้ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามข้างต้นแล้ว จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วย เงินให้สมาชิกกู้ เน้นว่า ถ้าเป็นสมาชิกใหม่จะให้ผ่อนชำระไม่เกิน 240 งวดรายเดือน ถ้าเป็นสมาชิกเก่าที่เมื่อกู้วนซ้ำ (Roll Over) แต่ละครั้งให้ลดงวดชำระหนี้ลงครั้งละ 5 งวดรายเดือน

ระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด
ว่าด้วยการให้เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด
ข้อ.... และข้อ..... ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่ .../..... เมื่อวันที่..... ได้กำหนด
ระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการให้เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด ว่าด้วยการให้
เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก พ.ศ. ...."

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์..... จำกัด

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์

ประธานกรรมการ หมายถึง ประธานกรรมการสหกรณ์

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ผู้กู้ หมายถึง สมาชิกซึ่งเป็นผู้กู้เงินจากสหกรณ์

ผู้ค้ำประกัน หมายถึง สมาชิกผู้ค้ำประกันเงินกู้ให้กับผู้กู้

ภาระหนัก หมายถึง ภาระหนี้สินที่มีเป็นจำนวนมากจนสมาชิกไม่สามารถชำระ

หนี้ได้ตามปกติ

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ของการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อช่วยเหลือสมาชิกดังนี้

(1) ผ่อนคลายภาระหนักในการชำระหนี้ของสมาชิก

(2) เพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน

ข้อ 5 หนี้ที่เกิดจากการใช้เงินผิดวัตถุประสงค์แห่งเงินกู้ จะไม่ได้รับการพิจารณาให้ปรับ
โครงสร้างหนี้ตามระเบียบนี้

ข้อ 6 หนี้ที่จะสามารถขอปรับโครงสร้างหนี้ได้ ต้องมีลักษณะดังนี้

(1) หนี้ที่มีอยู่เป็นภาระหนัก โดยพิจารณาแล้วมีเงินได้คงเหลือสุทธิไม่เพียงพอ
ในการชำระหนี้หรือไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ

(2) หนี้ที่มีอยู่เป็นภาระหนัก อันเกิดจากเหตุสุจริตหรือเหตุอันจำเป็น ได้แก่ เหตุ
จากภัยธรรมชาติ ภัยพิบัติ ปัญหาด้านสุขภาพ หรือต้องรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกัน

ข้อ 7 สมาชิกที่จะขอปรับโครงสร้างหนี้ได้ ต้องมีลักษณะดังนี้

(1) เป็นผู้กู้ที่มีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมากจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ โดยให้พิจารณาจากรายได้และรายจ่ายตามรายละเอียดบัญชีเงินเดือนของสมาชิกและหลักฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และต้องปรากฏว่ามีรายได้คงเหลือสุทธิไม่เพียงพอในการชำระหนี้หรือไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ค้ำประกัน หรือ

(2) เป็นผู้ค้ำประกันที่ต้องรับภาระการชำระหนี้แทนผู้กู้ โดยหนี้นั้นเป็นภาระหนัก อันเกิดจากเหตุสุจริตหรือเหตุอันจำเป็น

(3) สมครใจและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 8 สมาชิกที่ประสงค์จะปรับโครงสร้างหนี้ ให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารประกอบการพิจารณาตามแบบที่สหกรณ์กำหนด รวมทั้งเอกสารที่แสดงให้เห็นว่ามีภาระหนัก

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการการเงินกู้สอบสวนเบื้องต้นให้ได้ข้อความจริงเกี่ยวกับหนี้ของสมาชิกที่ขอปรับโครงสร้างหนี้ให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 เพื่อเสนอความเห็นให้คณะกรรมการพิจารณา

ข้อ 10 คณะกรรมการจะพิจารณาให้สมาชิกผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันปรับโครงสร้างหนี้ได้ตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) ให้นำต้นเงินกู้ที่ค้างชำระ มาปรับงวดชำระหนี้ใหม่โดยขยายงวดชำระหนี้ ออกไปได้ไม่เกิน.....งวด แต่ต้องไม่เกินอายุ.....ปี และต้องมีเงินได้รายเดือนสุทธิหลังชำระหนี้แล้ว คงเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ.....ตลอดอายุสัญญาที่ปรับโครงสร้างหนี้

สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ที่ค้างชำระ (ถ้ามี) อาจตั้งพักชำระไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งก็ได้ แต่ต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายในไม่เกิน.....งวด *นับแต่มีการปรับโครงสร้างหนี้ตามวรรคแรก

สมาชิกผู้ค้ำประกันที่ต้องรับชำระหนี้แทนผู้กู้ อาจร้องขอให้ปรับโครงสร้างหนี้ เฉพาะยอดเงินที่ต้องรับชำระหนี้แทนผู้กู้ก็ได้ หรือจะรวมกับยอดต้นเงินกู้ของตนเองด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความประสงค์ของสมาชิกผู้ร้องขอปรับโครงสร้างหนี้และเป็นไปตามเงื่อนไขในข้อ 6 และข้อ 7

(2) การปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิกรายใดรายหนึ่งให้กระทำได้ไม่เกิน..... ครั้ง และยอดเงินที่ปรับโครงสร้างหนี้แต่ละครั้งจะต้องไม่เกินกว่าต้นเงินกู้คงเหลือ

ข้อ 11 อัตราดอกเบี้ย ให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้ในอัตราตามประกาศของสหกรณ์

สมาชิกรายใดที่ไม่ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยทั้งหมดหรือบางส่วนให้สหกรณ์ ตามระยะเวลาที่กำหนด สหกรณ์จะเรียกค่าปรับสำหรับเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดในอัตราร้อยละ..... นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยปกติ นับแต่วันที่ผิดนัดชำระหนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้ดังกล่าวแล้วเสร็จ

---

* โดยไม่คิดดอกเบี้ย

ข้อ 12 หลักประกันเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ ให้ใช้หลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ดังนี้

(1) มีสมาชิกสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรเป็นผู้ค้ำประกันตามจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก

(2) มีอสังหาริมทรัพย์อันปลอดจากภาระจำนองรายอื่น จำนองเป็นประกันเต็มจำนวนเงินกู้นั้น หรือหลักประกันอื่น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก

ข้อ 13 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติให้สมาชิกรายใดปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) สมาชิกรายใดที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใดมิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น

(2) สมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยติดต่อกันเป็นเวลาถึงสองเดือน หรือผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ถึงสามคราวสำหรับเงินกู้นั้นๆ ให้ถือว่าเงินกู้นั้นเป็นอันถึงกำหนดส่งคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยในทันที โดยมีพักต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาที่ให้ไว้และให้คณะกรรมการจัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

ข้อ 14 กรณีเรื่องใดไม่ได้กำหนดไว้เป็นพิเศษตามระเบียบนี้ ให้ถือปฏิบัติในการให้เงินกู้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก และให้คณะกรรมการมีอำนาจในการวินิจฉัยตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 15 ให้ประธานกรรมการรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ..... เป็นต้นไป

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด

ตัวอย่างหนังสือขอปรับโครงสร้างหนี้

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พศ.....

ข้าพเจ้า.....สมาชิกเลขที่.....อายุ.....ปี

เลขประจำตัวประชาชนเลขที่ □-□□□□-□□□□□ -□□-□

ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

รับราชการหรืองานประจำในตำแหน่ง.....กอง/สังกัด.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....

1. ข้อมูลส่วนตัว

- 1.1 ขอปรับโครงสร้างหนี้ในฐานะ ผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน
- 1.2 เป็นบุคคลถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือไม่ เป็น ไม่เป็น
- 1.3 เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่ เป็น ไม่เป็น
- 1.4 ทุพพลภาพถาวร ใช่ ไม่ใช่
- 1.5 สถานภาพสมรส โสด สมรสจดทะเบียน สมรสไม่จดทะเบียน หย่าร้าง
 หม้าย
- 1.6 จำนวนบุตร.....คน กำลังศึกษาอยู่.....คน
ชื่อ-นามสกุลคู่สมรส (นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุลเดิม.....
- 1.7 บ้านตนเองปลอดภาระ บ้านของบิดามารดา บ้านของญาติ
- 1.8 บ้านพักสวัสดิการ
- 1.9 บ้านตนเองและผ่อนอยู่กับสถาบันการเงิน ผ่อนชำระ.....บาท/เดือน อาศัยอยู่เป็นเวลา.....ปี
- 1.10 บ้านเช่า ค่าเช่า.....บาท/เดือน

2. รายได้

- เงินเดือน จำนวน.....บาท
- เงินประจำตำแหน่ง จำนวน.....บาท
- บำนาญ จำนวน.....บาท
- ค่าล่วงเวลา เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน.....บาท
- โบนัส เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน.....บาท
- ค่าคอมมิชชั่น เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน.....บาท
- รายได้อื่นๆ (โปรดระบุ)
- 1.....จำนวน.....บาท/เดือน แหล่งที่มา (ระบุ).....
- 2.....จำนวน.....บาท/เดือน แหล่งที่มา (ระบุ).....
- 3.....จำนวน.....บาท/เดือน แหล่งที่มา (ระบุ).....

3. ภาระหนี้กับสหกรณ์ / สถาบันการเงิน / บริษัท / หนี้นอกระบบ

สหกรณ์/ สถาบันการเงิน/ บริษัท	ประเภทหนี้ (บัตรเครดิต/ บัตรกดเงิน สด/สินเชื่อ ส่วนบุคคล)	วงเงินกู้/ วงเงินบัตร เครดิต (บาท)	ระยะเวลา ผ่อนชำระ	จำนวนเงิน ผ่อนชำระ/ เดือน	ภาระหนี้ คงเหลือ (บาท)	สถานะคดี

4. ค่าใช้จ่าย

- ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เดือนละ.....บาท ค่าเช่าบ้าน เดือนละ.....บาท
- ค่าเลี้ยงดูบุตร เดือนละ.....บาท ค่าเลี้ยงดูบิดามารดา เดือนละ.....บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....เดือนละ.....บาท

ข้าพเจ้ารับรองว่า ข้อความทั้งหมดระบุในเอกสารนี้เป็นจริงทุกประการ

ลงนาม.....
(.....)
วันที่...../...../.....

จัดทำโดย
คณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ 46
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

1. รองศาสตราจารย์พิเศษ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์	ประธานกรรมการ
2. นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม	รองประธานกรรมการ
3. ดร.เสกสรรค์ ทองศรี	รองประธานกรรมการ
4. พลตำรวจโท วิโรจน์ สัตยสันต์สกุล	รองประธานกรรมการ
5. ดร.ธานี ก่อบุญ	รองประธานกรรมการ
6. ร้อยตำรวจเอก สุวิทย์ มากด้วง	รองประธานกรรมการ
7. นายสมชาย รัตนอารี	เลขานุการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา	กรรมการดำเนินการ
9. นายณัฐกร แก้วดี	กรรมการดำเนินการ
10. นายต่อศักดิ์ ยุทธรัตน์	กรรมการดำเนินการ
11. นายอุทัย ศรีเทพ	กรรมการดำเนินการ
12. นายวิรัช บ่อมบ้านต้า	กรรมการดำเนินการ
13. นายสุรศักดิ์ ชัยชนะ	กรรมการดำเนินการ
14. นายวินัย นียโมสถ	กรรมการดำเนินการ
15. นายณสรวง ก้อนวิมล	กรรมการดำเนินการ

คณะทำงานจัดทำแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้

1. รองศาสตราจารย์พิเศษ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์	ประธานคณะทำงาน
2. พลตำรวจโท วิโรจน์ สัตยสันต์สกุล	คณะทำงาน
3. นายวินัย นียโมสถ	คณะทำงาน
4. รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น	คณะทำงาน
5. นายสุรจิตต์ แก้วชิงดวง	คณะทำงาน
6. นายรุ่งโรจน์ สรวุฒิพิบูลย์	คณะทำงาน
7. นางสาวอรุณี วงศ์ราชน	คณะทำงาน
8. นายนลทวัช สมานิ	คณะทำงานและเลขานุการ

ฝ่ายพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการ

1. ดร.สมนึก บุญใหญ่	ผู้จัดการใหญ่
2. นางสาวพจนา วาสีรัตน์	ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาบุคลากรและ เสริมสร้างความรู้ทางวิชาการ
3. นางสาววัฒน์ีย์ พลอินทร์	หัวหน้าแผนกการเรียนรู้และนวัตกรรม
4. นางวรรณรัตน์ ฮวดดี	หัวหน้าแผนกบริหารการฝึกอบรม
5. นายวินัย พัฒนรังษิวัฒนา	เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม
6. นายทิวากร ลีจาด	เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

The Federation of Savings and Credit Cooperatives of Thailand Limited

เลขที่ 199 หมู่ที่ 2 ถ.นครินทร์ ต.บางสีทอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11130

199 Moo 2, Nakhon in Road, Bang Si Thong Subdistrict, Bang Kruai, Nonthaburi Province 11130

Tel: (662) 496 1199 Fax: (662) 496 1177 , (662) 496 1188 <http://www.fsct.com> E-mail: info@fsct.com